

USTAWA PTK

1920

USTAWA

POLSKIEGO T-WA KRAJOZNAWCZEGO.

WARSZAWA.

—
1920.

ZAKŁADY DRUKARSKIE TOW. „ROZWÓJ”

ul. Świeża 47. Sp. z ogr. por.

I-1457

USTAWA

Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

I.

§ 1. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze ma na celu:

1. Gromadzenie i ewentualne opracowywanie materiałów naukowych krajoznawczych, dotyczących Ziemi Polskich i krajów sąsiednich, historycznie lub geograficznie z nimi związanych.
2. Szerzenie wśród szerokiego ogółu wiadomości, dotyczących krajoznawstwa polskiego.

§ 2. Do osiągnięcia swych celów Towarzystwo dąży następującymi drogami:

1. Prowadzi prace wywiadowcze i poznawcze nad zebraniem wszelkich niezbędnych materiałów krajoznawczych, a mianowicie: ludoznawczych, fizjograficznych, antropologicznych, statystyczno-ekonomicznych, archeologicznych, kartograficznych i ilustracyjnych, oraz związanych z dziejami i kulturą ojczystą.

2. Urządza wycieczki i wyprawy do miejscowości zasługujących na uwagę pod jakim bądź krajoznawczym względem.
3. Zakłada i utrzymuje biblioteki, poświęcone krajoznawstwu i gałęziom wiedzy z krajoznawstwem związanym.
4. Organizuje muzea i wystawy krajoznawcze.
5. Urządza odczyty, konferencje i zjazdy krajoznawcze.
6. Organizuje wykłady z zakresu metodyki krajoznawstwa.
7. Wydaje czasopismo krajoznawcze, oraz mapy, broszury, monografie, opisy, ilustracje i t. p. z zakresu krajoznawstwa polskiego.
8. Tworzy specjalne sekcje, koła i oddziały prowincjonalne.
9. Współdziała w pracy krajoznawczej z instytucjami pokrewnymi.
10. Zakłada gospody i schroniska wycieczkowe.
11. Mianuje korespondentów w kraju i zagranicą.
12. Prowadzi rejestrację wszelkich prac naukowych i społecznych na ziemiach polskich podejmowanych i w zakres krajoznawstwa wchodzących.
13. Gromadzi informacje o wszelkich zbiorach publicznych i prywatnych.
14. Posiadane materiały i informacje udostępnia członkom Towarzystwa oraz osobom i instytucjom dla dobra publicznego pracującym.

§ 3. Towarzystwo Krajoznawcze posiada członków:

1. czynnych, 2. popierających, 3. korespondentów, 4. dożywotnich i 5. honorowych.

§ 4. Członków czynnych, popierających i dożywotnich przyjmuje Zarząd oddziałów Towarzystwa na zasadzie złożonej deklaracji i po wpłaceniu obowiązującego wpisowego i składki.

§ 5. Członków - korespondentów mianuje Rada Towarzystwa.

§ 6. Tytuł członka honorowego Towarzystwa nadaje Ogólny Zjazd Delegatów Towarzystwa na wniosek Rady.

§ 7. Wysokość składki: a) członków czynnych uchwalają Zebrania Ogólne od 20 — 120 mk., b) popierających — 1000 mk., c) dożywotnich — 10000 mk. Wpisowe, regulowane przy zapisie — wynosi 25% ustalonej składki.

Członkowie honorowi i korespondenci od składek są wolni. Zwalnianie lub redukowanie składek dla członków kół winno być omówione w regulaminach, zatwierdzonych przez Radę.

II.

§ 8. Władza centralna Towarzystwa należy do:

- a) Ogólnych Zjazdów Delegatów,
- b) Rady Towarzystwa.

§ 9. Władze miejscowe Towarzystwa stanowią:

- a) Zebranie Ogólne członków Towarzystwa,
- b) Zarząd Towarzystwa,
- c) Komisje Rewizyjne.

§ 10. Rada Towarzystwa składa się z 15 członków, z których przynajmniej 5 należy być do Oddziałów prowincjonalnych oraz z 6 zastępców wybranych przez Zjazd Ogólny Delegatów na 3 lata, przyczem co rok $\frac{1}{3}$ członków Rady ustępuje przez pierwsze 2 lata drogą losowania, następnie w miarę upływu kadencji.

Na miejsce ustępujących wybierani są członkowie nowi. Ponownie wybrane te same osoby pozostawać mogą jednakże na stanowisku członków Rady tylko do końca trzechlecia — a dopiero po rocznej przerwie ponownie mogą być ich kandydatury stawiane na Zjazdach do wyboru.

§ 11. Organy centralne Towarzystwa władzę swą sprawują w Warszawie, mając za zadanie ułatwianie pracy Oddziałom i wszelkim innym zorganizowanym czynnikom Towarzystwa.

§ 12. Do kompetencji Rady należą następujące sprawy:

1. Ogólny kierunek prac Towarzystwa.
2. Otwieranie Oddziałów Towarzystwa.
3. Mianowanie członków-korespondentów.
4. Kierowanie pracami wydawniczymi Towarzystwa.
5. Zwoływanie Ogólnych Zjazdów Krajoznawczych.

6. Organizowanie wystaw ogólnokrajowych.
7. Reprezentowanie Towarzystwa na zewnątrz.
8. Dysponowanie funduszami ogólnymi Towarzystwa.
9. Organizacja centralnych instytucji Towarzystwa: a) biura wykonawczego, b) inspekcji krajoznawczej, c) centralnej biblioteki krajoznawczej, d) centralnego muzeum krajoznawczego.
10. Zatwierdzanie regulaminów i instrukcji, obowiązujących Oddziały Towarzystwa, członków-korespondentów oraz inspektorów i instruktorów Towarzystwa.

§ 13. Rada dysponuje funduszami na cele ogólne Towarzystwa przeznaczonemi:

1. Dziesięciną Oddziałów.
2. Dochodami z wydawnictw ogólnych Towarzystwa.
3. Zasiłkami rządowemi.
4. Specjalnemi ofiarami i darowiznami, na cele ogólne Towarzystwa przeznaczonemi.
5. Dochodami z wszelkich przedsięwzięć ogólnych Towarzystwa.

§ 14. Z działalności swej Rada zdaje sprawę na Zjazdach Delegatów Oddziałowych.

U w a g a. Korzystanie z centralnych instytucji Towarzystwa przez członków Towarzystwa normowane jest specjalnym regulaminem.

§ 15. Ogólny Zjazd Delegatów Towarzystwa odbywa się w Warszawie w marcu lub kwietniu, w terminie przynajmniej na miesiąc wszystkim Oddziałom zapowiedzianym.

§ 16. Oprócz dorocznych zjazdów może się odbyć nadzwyczajny zjazd delegatów Towarzystwa na żądanie $\frac{1}{3}$ Zarządów Oddziałów lub Rady Towarzystwa.

§ 17. Delegaci na Zjazd Ogólny Krajoznawczy wybierani są przez Zarządy Oddziałów na pierwszym posiedzeniu po wyznaczeniu terminu Zjazdu.

§ 18. Ilość delegatów Oddziału odpowiada ilości setek członków na liście Oddziału w roku bieżącym zapisanych, przyczem niepełnej pierwszej setce odpowiada 1 delegat bezwzględnie, a ostatniej o tyle, o ile przewyższa liczbę 50.

§ 19. Zjazd Ogólny Delegatów wysłuchuje i decyduje następujące sprawy:

1. Wybór członków Rady,
2. Zmianę ustawy,
3. Sprawozdania z działalności centralnych władz Towarzystwa,
4. Zagadnienia, związane z pracą całego Towarzystwa, a nieprzewidziane w Ustawie,
5. Sprawy zasadnicze, dotyczące kierunku prac krajoznawczych,
6. Budżet centralnych władz Towarzystwa.
7. Naukowe i programowe referaty krajoznawcze,
8. Wnioski Rady i Delegatów Oddziałowych.

§ 20. Zjazd kieruje się następującym regulaminem:

- a) Na pierwszym swem posiedzeniu Zjazd wybiera Prezydum Zjazdu, komisję Re-

- wizyjną oraz komisję do rozważenia specjalnych spraw porządku dziennego.
- b) Projekt porządku dziennego, listę nowych kandydatów do Rady i projekt budżetu przygotowuje dla Zjazdu Rada Towarzystwa.
- c) Wnioski do porządku dziennego Zjazdu ze strony Oddziałów winny być nadesłane Radzie przynajmniej na 2 tygodnie przed terminem Zjazdu.
- d) W obradach Zjazdu uczestniczyć mogą:
1. z głosem decydującym: delegaci Oddziałów, członkowie Rady oraz członkowie honorowi Towarzystwa,
 2. z głosem doradczym zaproszeni przez organizatorów Zjazdu przedstawiciele innych organizacji społecznych i instytucji państwowych.
- e) Sprawozdania Komisji Zjazdu winny być przedstawione i zatwierdzone przez plenarne zebranie Zjazdu.
- f) Wybory do Rady Towarzystwa mogą być dokonane dopiero po zatwierdzeniu sprawozdań komisji zjazdowych.

III

§ 21. Oprócz dorocznych Zjazdów Delegatów oddziałowych, odbywać się mogą, na wniosek Rady, Zjazdu lub Zarządu miejscowego Oddziału, za zgodą Rady, Zjazdy Krajoznawcze, zwolywane kolejno w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Wilnie, Gdańsku lub innych większych ośrodkach życia społecznego Polski.

§ 22. Organizacja Zjazdów okręgowych pozostawiona jest, w porozumieniu z Radą Towarzystwa, Zarządowi oddziału tej miejscowości, do której Zjazd ma być zwołany, z zachowaniem odpowiednich punktów regulaminu Zjazdu dorocznego Towarzystwa (pp.: a, c, e).

§ 23. Uchwały Zjazdów okręgowych tyczyć się mogą tylko odnośnych Oddziałów, które na Zjazdy te swych delegatów wysłały i winny być zgodne z Ustawą Towarzystwa i z uchwałami ogólnymi Zjazdu delegatów.

§ 24. W miarę rozwoju Towarzystwa i powstania gęstszej sieci Oddziałów w jakiej bądź dzielnicy, mogą być tworzone organizacje okręgowe, rządzące się autonomicznie na podstawie specjalnych regulaminów i podległe bezpośrednio Radzie Krajowej.

Ósrodki administracyjne tych organizacji okręgowych związane być winny z Oddziałami znaczniejszych miast Polski, jak Warszawa, Kraków, Lwów, Wilno, Poznań, Opole i inne.

Władzę wykonawczą okręgową pełni Zarząd Oddziału w tem mieście, z którego administracja jest wykonywana.

Tworzenie i likwidowanie Organizacji Okręgowych odbywa się na mocy uchwały Rady Krajowej.

IV.

§ 25. Władze oddziałowe stanowią: a) Zebranie Ogólne członków Oddziału, b) Zarząd Oddziału, c) Komisja Rewizyjna.

§ 26. Zebrania ogólne bywają:

- a) miesięczne, poświęcone referatom sprawozdawczym i sprawom bieżącym Towarzystwa; oprócz członków Towarzystwa przyjmować w nich mogą udział wprowadzeni goście;
- b) roczne sprawozdawcze;
- c) nadzwyczajne, zwoływane przez Zarząd lub na żądanie przynajmniej 20 członków, piśmiennie przedstawione Zarządowi, który winien je zwołać w przeciągu 2-ech tygodni.

Zebrania roczne-sprawozdawcze zwoływane być mają nie później niż 1 kwietnia.

§ 27. O zwyczajnych zebraniach miesięcznych członkowie zawiadamiani są przez prasę przynajmniej na dni 5, zaś o rocznych na dni 14. Do prawomocności zebrań rocznych i nadzwyczajnych w pierwszym terminie potrzeba obecności $\frac{1}{3}$ członków, zamieszkałych w miejscu siedziby Oddziału.

§ 28. Do kompetencji zebrania ogólnego Oddziału należy:

- a) Rozważanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Zarządu oraz sprawozdań finansowych,
- b) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- c) Rozpoznawanie wniosków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i członków Towarzystwa,
- d) Zatwierdzanie budżetu Oddziału,
- e) Wykreślanie członków Towarzystwa.

- f) Rozporządzanie funduszami i majątkiem Oddziału,
- g) Likwidacja Oddziału.

§ 29. Komisję Rewizyjną Oddziału stanowią 3 członkowie wybrani przez Zebranie Ogólne. Sprawozdanie ze swych prac rewizyjnych (z rachunkowości i całej działalności Zarządu) Komisja składa Zebraniu Ogólnemu na piśmie.

§ 30. Organem wykonawczym Oddziału jest Zarząd złożony z 9 członków, i 3 zastępców wybranych przez zebranie ogólne na 3 lata, przy czem co rok przed zebraniem ogólnem $\frac{1}{3}$ członków Zarządu ustępuje przez pierwsze dwa lata drogą losowania, następnie w miarę upływu kadencji, a na ich miejsce wybierani są nowi członkowie. Dopuszczalne jest ponowne stawianie kandydatury do Zarządu członków wylosowanych.

Na wniosek Rady Zjazd ma prawo zawieszania Zarządów nieczynnych i zarządzanie nowych wyborów.

§ 31. Do obowiązków Zarządu należy:

1. Przyjmowanie nowych członków z polecenia 2 członków,
2. Rządzenie majątkiem i sprawami Oddziału,
3. Organizowanie wycieczek, odczytów, wykładów, konferencji, pogadanek, wystaw.
4. Gromadzenie zbiorów krajoznawczych, zakładanie bibliotek i czytelni dla członków oraz osób wprowadzonych,
5. Ułatwianie członkom Towarzystwa korzystania z praw członkowskich.

6. Tworzenie Sekcji i kół, poświęconych specjalnym zadaniom Towarzystwa.
7. Zakładanie schronisk i gospód dla wycieczek przybywających,
8. Układanie sprawozdania i budżetu rocznego,
9. Układanie programu zajęć Oddziału Towarzystwa,
10. Wysyłanie ze swego grona delegatów na Zjazdy Centralne i Krajownawcze Towarzystwa,
11. Wykonywanie uchwał Zebrania Ogólnego oraz Zjazdu delegatów Towarzystwa i zleceń Rady Towarzystwa,
12. Składanie we właściwym czasie obowiązujących sprawozdań Radzie Towarzystwa.

§ 32. Członkowie Towarzystwa mają obowiązek:

- a) Popierania zadań Towarzystwa wszelkimi dostępnymi środkami,
- b) Informowania władz Towarzystwa o własnych pracach krajoznawczych, dokonanych, prowadzonych lub zamierzonych, o ile prace te materiałów Towarzystwa lub jego interesów tyczą,
- c) Składania Towarzystwu sprawozdań z prac przy pomocy organizacji Towarzystwa podjętych,
- d) Czuwania nad całością i bezpieczeństwem zabytków i osobliwości krajowych,
- e) Uiszczania we właściwych terminach należnych Towarzystwu składek i innych opłat obowiązujących.

§ 33. Członkowie Tow. mają prawo :

- a) Uczestniczenia w zebraniach, organizowanych przez władze Towarzystwa dla członków,
- b) Korzystania naukowego z materiałów krajoznawczych (zbiorów, bibliotek) przez Towarzystwo nagromadzonych, z zachowaniem istniejących przepisów regulaminowych,
- c) Otrzymywania biletu członkowskiego, ułatwiającego mu korzystanie z praw członkowskich, prowadzenie studjów i wycieczek krajoznawczych, dokonywanie zdjęć fotograficznych,
- d) Korzystanie z wyjednywanych przez władze Towarzystwa ulg przy przejazdach kolejami, ułatwień pobytu w zwiedzanych miejscowościach.

§ 34. Członek może być wykreślony z listy członkowskiej :

- a) W razie nie opłacania obowiązkowej składki w ciągu 2 lat,
- b) Na mocy uchwały Zebrania Ogólnego.

V.

§ 35. Wydawnictwa, podejmowane pod firmą Tow. Krajoznawczego lub wychodzące jako Organy jego pozostają pod kontrolą specjalnej Komisji lub osób przez Radę do tego powołanych.

§ 36. Komisje Rewizyjne Towarzystwa dokonywają rewizję czynności Zarządu przynajmniej 2 razy do roku, o terminach czynności swych uprzedzając Zarząd we właściwym czasie, w sprawozdaniach zaś swych, składanych Zebraniu Ogólnemu, wypowiadają się: a) o gospodarce finansowej Oddziału, b) o czynnościach Zarządu.

CENTRALNA
BIBLIOTEKA

P.T.T.K.

I-1457